

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 36. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Torsdag den 27. april 2017
Tidspunkt: Mødet startede kl. 11.15
Sted: Vær 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Bertel Haarder (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen og miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen.

Punkt 1. Forelæggelse af ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 29. april 2017

Ekstraordinært rådsmøde - alm. anl. – bilag 1 (fortroligt) (sammenotat vedr. ekstraordinært rådsmøde alm. anl. 27/4-17)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 29/4-17 – bilag 2 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 29/4-17 – bilag 3 (fortroligt) (revideret udkast til retningslinjer i forlængelse af Storbritanniens notifikation under traktatens artikel 50)

Statsministeren: Lørdag den 29. april er der ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd for de 27 medlemslande. Det eneste punkt på dagsordenen er Brexit. Der er meget andet, man også kunne have lyst til at diskutere i kredsen af europæiske lande, som f.eks. det tyrkiske valg, men dette er et møde, hvor kun de 27 EU-lande deltager. Man har indkaldt til mødet, fordi den britiske regering den 29. marts formelt meddelte EU, at Storbritannien vil forlade EU. Artikel 50 er således aktiveret, og der er nu 2 år til at forhandle skilsmissem på plads. Det er de forhandlinger, vi skal forberede på mødet blandt de 27 stats- og regeringschefer på lørdag.

Udenrigsministeren har været her i udvalget for at forelægge artikel 50-proceduren og retningslinjerne til forhandlingsoplæg, og der var en forespørgselsdebat i sidste uge. Temaerne har altså været diskuteret og belyst, og jeg kan derfor gøre dette ret kort.

Formålet er at få fastlagt EU-27's overordnede retningslinjer for de kommende forhandlinger. Når det er sket på lørdag, vil Rådet forberede et mere detaljeret forhandlingsmandat, der vil blive udarbejdet på basis af de retningslinjer, der bliver fastlagt på lørdag. Det vil udenrigsministeren efterfølgende orientere om her i udvalget. Jeg forventer, at mødet på lørdag bliver relativt kort, da der ser ud til at være bred enighed blandt de 27 stats- og regeringschefer om den strategi og de principper, man ønsker at lægge til grund for forhandlingerne. Det er også det indtryk, jeg selv har oven på de møder, jeg havde i sidste uge, med mine kolleger fra Holland, Irland og Østrig.

Der er også bred enighed om, at det bliver nogle svære forhandlinger, og at der ikke er en vinder af Brexit. Øvelsen går altså dybest set ud på at begrænse skadevirkningerne for

både EU og Storbritannien. I det lys er det også positivt, at både Storbritannien og EU har meldt klart ud, at man ønsker en mindelig skilsmisse og et godt fremtidigt forhold. Jeg hører ingen i min kreds tale om, at man ønsker at straffe briterne. Det er sådan set pragmatisk og baseret på sund fornuft, og det kendetegner dialogen og stemningen. Det er positivt. Samtidig er der enighed om, at man skal basere det fremtidige forhold på en balance mellem rettigheder og pligter. Det siger sig selv, at ingen i EU-kredsen er interesseret i at indgå en aftale, der underminerer EU-samarbejdet eller går stik imod egne nationale interesser. Det gælder selvfølgelig også Danmark.

Hvad angår tilrettelæggelsen af de kommende forhandlinger, forventer jeg, at der på topmødet vil være enighed om den tilgang, der er skitseret i retningslinjerne. Det vil sige, at første fase af forhandlingerne vil fokusere på selve bodelingen. Når der er opnået tilstrækkelige fremskridt, kan forhandlingerne gå ind i deres anden fase og bredes ud til også at omfatte indledende og forberedende forhandlinger om rammerne for det fremtidige forhold. De retningslinjer, der kommer på bordet på lørdag, fokuserer altså primært på den første fase. Det vil det forhandlingsmandat, der skal forhandles i maj, også gøre. Når vi kommer længere hen i forhandlingerne, skal vi fastlægge nogle mere detaljerede retningslinjer og mandatet for forhandlingerne med Storbritannien om rammerne for det fremtidige forhold. Det vil vi selvfølgelig også vende tilbage til her i udvalget.

I henhold til traktaten forholder det sig sådan, at det kun er forhandlingerne om skilsmissen, der skal være bragt til ende inden for 2 år. Forhandlingerne om en konkret aftale om det fremtidige forhold kan formelt først påbegyndes, når Storbritannien er blevet et tredjeland. Briterne skal altså først ud, hvorefter man kan lave en aftale med dem. Det kan tage flere år.

Danmark har mange interesser på spil, og vi skal arbejde hårdt i de kommende uger, måneder og år for at holde sammen på EU. Det er væsentligt også at sikre danske borgeres og virksomheders interesser. På den korte bane skal vi i bodelingen sikre, at vi ikke kommer til at betale regningen for briternes beslutning om at forlade EU og det indre marked. Vi skal sikre, at Storbritannien i forbindelse med deres udmeldelse finansierer deres retmæssige andel af det finansielle mellemværende, der følger af mere end 40 års medlemskab. Det er ret kompliceret og formentlig også en rigtig god diskussion værd. Et eksempel er, at der er udbetalinger til igangværende flerårige infrastrukturprojekter eller strukturfondsprogrammer, som briterne har været med til at sætte i søen, men som først udløber efter deres udmeldelse. Der er pensioner til embedsmænd, der har arbejdet for EU gennem de årtier, hvor også Storbritannien har nydt godt af deres arbejde, og man skal tage stilling til, hvordan den fremtidige pensionsforpligtelse skal håndteres.

Udgangspunktet er, at man ikke skal have haft glæden af at sidde ved bordet, bestille middagen og så smutte, før regningen skal betales. Jeg håber og tror, at det vil være muligt at finde en fornuftig og fair måde at opgøre det finansielle mellemværende på. Det er vigtigt. Det er også vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at undgå, at danske borgere og EU-borgere i al almindelighed, der bor og arbejder eller studerer i Storbritannien, kommer i klemme i forbindelse med landets udtræden af EU. Det handler f.eks. om rettigheder, som man har

opnået eller optjent, mens man har boet i Storbritannien. Hvis man gennem mange år har arbejdet, betalt skat og skabt sig et liv i Storbritannien, skal man ikke pludselig kunne miste opholds- og pensionsrettigheder.

På den længere bane i forhandlingerne om det fremtidige forhold skal vi sikre en aftale, der ikke underminerer EU-samarbejdet og det indre marked. Vi må holde fast i, at man skal leve op til EU's regler og standarder, og at man skal afholde sig fra konkurrenceforvridende tiltag som f.eks. statsstøtte eller tekniske handelsbarrierer, hvis man vil have fuld adgang til det indre marked. Hvis ikke vi opretholder det grundsynspunkt, udsætter vi danske virksomheder for urimelig konkurrence, som kan betyde tab af indtjening og arbejdspladser. Det vil vi ikke se ske, og vi vil heller ikke risikere at sætte hensynet til miljø, forbrugerbeskyttelse, arbejdsmiljø og dyrevelfærd over styr. Det er bl.a. det, vi mener, når vi fra EU's side jo understreger behovet for at sikre en balance mellem rettigheder og forpligtelser. Når det er sagt, er vores tilgang selvfølgelig den, at den balance, der skal være mellem rettigheder og forpligtelser, helst skal være på det højest tænkelige niveau. Vi har ikke ønsket skilsmissem og ønsker den tættest mulige relation fremadrettet.

Den britiske regering har valgt at lægge op til et meget klart brud med EU. Det er beklageligt, men det må vi naturligvis respektere. Premierminister May har gjort det klart, at man ikke længere vil være underlagt fælles EU-lovgivning, EU-Domstolen, fri bevægelighed for EU-borgere, at man ikke vil søge medlemskab af det indre marked, og at man fremover selv vil forhandle frihandelsaftaler med tredjelande. Det har den konsekvens, at Storbritannien heller ikke længere kan være medlem af toldunionen. Selv hvis man skulle forhandle sig frem til toldfrihed på de fleste varer i en frihandelsaftale mellem EU og Storbritannien, vil det ikke rukke ved, at der i det scenarie fortsat vil være behov for toldkontrol og en masse toldbureaukrati ved grænserne. Det vil alt andet lige virke fordyrende og forsinkende på handlen over grænsen til Storbritannien. Uanset hvor omfattende og ambitiøs en frihandelsaftale vi måtte ende med, vil det ikke blive det samme som i dag. Det vil få omkostninger på begge sider af de nye grænser, og det må vi se i øjnene. Det bliver altså ikke nemt, men vi skal i gang nu.

Der er udskrevet parlamentsvalg i Storbritannien, og man kan ikke udelukke, at det kan forsinke forhandlingerne mellem EU og Storbritannien, men omvendt kan man heller ikke udelukke, at en ny parlamentsperiode i Storbritannien, der gør, at man ikke skal holde et parlamentsvalg lige efter deadline på forhandlingernes afslutning, kan skabe mere ro og give et mere stabilt afsæt for forhandlingerne i Storbritannien. Det er ikke til at vide, men man kan håbe på det. Under alle omstændigheder håber jeg, at vi snart kan komme i gang. Det har både EU og Storbritannien en klar interesse i.

Formanden nævnte, at Europaudvalgets brexit-følgegruppe havde besøgt London og Edinburgh tidligere på foråret for at tale om konsekvenserne af Brexit.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvad der var kommet ud af drøftelserne med Østrig, Irland og Holland. Han havde svært ved at se forskellene i det, som statsministeren sagde, og det, som kommissær Barnier havde sagt i udvalget en uge tidligere. Han gik dog ud fra,

at der var nuanceforskelle. Dansk Folkeparti fandt den komplicerede bodeling bekymrende og var bange for, at man ville ende med at stå i stampe. Det var rimeligt, at briterne ikke løb fra deres pensionsforpligtelser, men der var jo også andre dele at forhandle om. Nærede statsministeren ikke den bekymring, og kunne han ikke se, at det ville medvirke til at skabe beredvillighed hos briterne til at betale sin del af bodelingen, hvis man var mere imødekommende i forhold til en fremtidig relation?

Rasmus Nordqvist fandt det problematisk, at briterne tilsyneladende ikke var klar over, hvad Brexit kom til at betyde. Han håbede, at man kunne finde løsninger i fællesskab. Han opfordrede statsministeren til også at huske på britiske borgere i andre lande, der havde valgt at bosætte sig under de tidligere regler. Derudover bad han statsministeren hejse flaget for et grønt Brexit, så man i forhandlingerne også tager hensyn til miljø- og klimainteresser. Også energiunionen var den centrale del af udviklingen på området.

Statsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at det gjaldt om at holde sammen på EU-27, så det måtte være et kompliment at sige, at man ikke kunne identificere de store brudflader i tilgangen til Brexit. Statsministeren tilføjede, at samtalerne med Holland, Irland og Østrig indeholdt flere perspektiver. Danmark og Østrig delte holdning til spørgsmålet om migrationshåndtering, så det havde han talt med den østrigske kansler om. Hvad angik Holland, ønskede Danmark et tættere samarbejde for at sikre interesserne inden for fiskeri. Selv om EU-27 havde en stribe fælles interesser i brexit-processen, trådte nogle interesser tydeligere frem i enkelte lande. Fiskeri var for Danmark en stor udfordring, fordi en tredjedel af den danske fiskefangst fanges i britisk farvand. Det handlede derfor også om at skabe alliancer. Hvad angik Irland, var der et særligt problem, fordi Irland som det eneste land deler grænse med Storbritannien. Fremover vil problemerne ved skilsmisken og effekten af den nye relation vise sig tydeligst der, hvor grænsen mellem EU og Storbritannien går. Det kunne også have implikationer for den irske fredsproces, og det møde, som statsministeren havde holdt med irerne, fandt også sted som et tegn på solidaritet med deres situation.

Statsministeren var indforstået med, at det ville være dogmatisk, hvis regningen skulle fordeles ned til den allersidste cent, før man kunne diskutere noget som helst andet. Omvendt var det vigtigt at sikre tilstrækkelige fremskridt. Rådet skulle afgøre, hvad det var. Der skulle være nogle klare principper for bodelingen, før man kunne komme videre. Den del af regningen, der ikke blev samlet op af Storbritannien, skulle jo betales af de resterende lande – og for Danmark som et nettobidragtsland var det de danske skatteydere, der skulle betale. Ingen i EU havde ikke bedt om skilsmisken, men måtte respektere, at den skulle gennemføres, og statsministeren havde de bedste intentioner om et fremtidigt godt samarbejde. Der var dog en regning, der skulle betales, og som statsminister var han forpligtet til at varetage danske interesser. Som Peter Hummelgaard Thomsen var inde på, var det næste skridt at finde ud af, hvordan EU-27 skulle køre butikken videre. Hvordan skulle de huller, som briterne efterlod, fyldes ud? Statsministeren ville ikke anbefale, at man fyldte det hul, som britiske parlamentarikere efterlod, men spørgsmålet var, om man f.eks. ville fylde de budgethuller, som briterne efterlod, på baggrund af et ønske om at fastholde omkostningsniveauet på strukturfonde, eller om man ville tilpasse sig. Man skulle tilpasse sig

og forfølge målsætningen om 1 pct. af BNI til EU's budgetter, og man skulle ikke have Parlamentet til at vokse for de 27 tilbageblevne lande. Det handlede altså om at udvise en vis fasthed i sin tilgang – både hvad angik fordelingen af regningen, og når det drejede sig om at undgå, at regningerne til landene vokser fremover.

Statsministeren var enig med Rasmus Nordqvist i, at det var svært at få et klart billede af den relation, som briterne ønskede at have til EU. Man skulle selvfølgelig også have sig for øje, at Danmark har glæde af en masse bosiddende briter, og mon ikke man kunne lave en fornuftig og gensidig aftale med Storbritannien på det område? Udgangspunktet måtte være at håndhæve borgerrettighederne på det højst tænkelige, men balancerede plan. Han takkede for bemærkningen om det grønne Brexit. Europa havde påtaget sig nogle kollektive målsætninger for f.eks. vedvarende energi, og man skulle også afgøre, hvilke forpligtelser et selvstændigt Storbritannien tog med sig ud af unionen.

Kenneth Kristensen Berth syntes, at der var meget retorik fra statsministeren om at holde sammen i EU-27. Var den 27 mod 1-retorik gavnlig? Briterne havde valgt at trække følehornene til sig, og det forekom ham, at grænserne hurtigt var blevet trukket op efter brexit-afstemningen, og at der nu nærmest var krig mellem de to parter. Man kunne vel finde en mere hensigtsmæssig måde at gøre det på. Så vidt han havde forstået, var der en udløbstid for de britiske mellemværender, der hed 2023. Til den tid skulle der ikke længere være nogen projekter eller andet, som briterne havde forpligtet sig til, men der var under alle omstændigheder en regning, der skulle betales. EU's budget var siden år 2000 blevet større og større for hvert år, så var der realistisk at forestille sig, at man kunne vende den tendens?

Peter Hummelgaard Thomsen sagde, at det under londonbesøget med brexit-følgegruppen slog ham, at briterne selv skabte et billede af at ligge i konflikt med EU, men han kunne ikke selv nikke genkendende til det. Alle ville gerne have den bedste aftale for begge parter. Når man talte med britiske politikere – uanset højre- eller venstrefløj – ønskede de, at Storbritannien fortsat skal være fuldt og helt medlem af forskellige samarbejdsorganiseringer, agenturer etc. og mente f.eks., at den danske Europol-aftale ikke var god nok. Mente statsministeren, at man kan shoppe ind og ud af de forskellige samarbejder uden at forpligte sig til grundpakke? Han tilføjede, at Storbritanniens udtræden af EU kunne være en anledning til at få en større diskussion om EU-budgettet generelt. Man kunne f.eks. diskutere, om man skal bruge flere midler på at sikre de ydre grænser og investere i bedre forhold i nær-områderne som en langsigtet fælles europæisk opgave. Forventede statsministeren en sådan diskussion på mødet? Og ville han i så fald selv deltage aktivt?

Statsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at hans udsagn ikke bare var en masse retorik, men at de var præget af sund fornuft og pragmatisme. Storbritannien ønskede at melde sig ud – det var ikke noget, som Danmark eller EU ønskede – og der var blevet sendt et klart signal om, at man ønskede den tættest mulige relation fremover. Det ændrede dog ikke ved, at man skulle fordele regningen på en fair måde efter mere end 40 års samliv. Så hvad mente Kenneth Kristensen Berth? At EU bare skulle svare den del af regningen fra boopgørelsen, som briterne ikke vil betale, for dermed at signalere god vilje?

Han gentog, at Danmark er et nettobidragsland, og at den del, der ikke betales af Storbritannien, skal betales af de lande, der bliver tilbage. Det handlede altså om sund fornuft og om varetagelse af de danske skatteborgeres interesse. Statsministeren kunne ikke tolke Kenneth Kristensen Berths anderledes, end at han mente, at Storbritannien skulle slippe sine forpligtelser. Hvad var den nationale interesse i det? Man havde valgt en linje med en faseopdeling, hvor det stod meget klart, at når der var tilstrækkelige fremskridt, og man havde fået nogle retningslinjer på plads, så kunne man komme i mål med bodelingen.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde han, at det endnu ikke stod klart, hvad Storbritannien egentlig ville. Statsministeren havde en fornemmelse af, at når man blev mere konkret, ville det vise sig, at der var stor interesse i Storbritannien for at være med på enkelte dele af samarbejdet. Der skulle man vise åbenhed, men også en balancekunst, fordi rettigheder og pligter skal følges ad.

Det var klart, at man skulle diskutere nye finansielle perspektiver. EU's budgetter havde for så vidt ligget stabilt de seneste 14 år i den forstand, at de havde en målsætning på 1 pct. af BNI. Når Storbritannien trådte ud af EU, ville budgettet falde i nominelle tal. Storbritannien var nettobidragsyder, og hvis mange lande f.eks. mente, at man ikke skulle skære ned på strukturfonde etc., ville EU's budget vokse til over 1 pct. af BNI. Dermed ville regningen til de danske skatteydere også vokse. Derfor skulle man stå vagt om pejlemærket 1 pct. af BNI, og det var en dårlig idé på forhånd at sige, at man ville lade briterne definere, hvor meget de havde lyst til at betale. De resterende EU-lande var nødt til at møde med en beslutsomhed om, at pengene skal passe, og man ville ikke blive dårligere venner med Storbritannien af den grund. Som statsministeren kendte briterne, ville de ligefrem finde det mærkværdigt og skuffende med en anden attitude end det.

FO Punkt 2. Kommissionens forslag til beslutning om konklusioner vedrørende bedste gængelige teknikker (BAT-konklusioner) for store fyringsanlæg i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU direktiv om industrielle emissioner - Afstemning i komiteen

EUU alm. del (16) – bilag 584 (samlenotat)

EUU alm. del (16) – bilag 592 (internt) (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevarerministeren: Jeg fremlægger hermed sagen om anvendelse af de bedst tilgængelige teknikker for store fyringsanlæg til forhandlingsoplæg. Der skal stemmes om sagen i komiteen i morgen.

Kommissionen foreslår, at der træffes beslutning om konklusioner vedrørende de bedst tilgængelige teknikker (BAT-konklusioner) for store fyringsanlæg i henhold til direktivet om industrielle emissioner. Forslaget indebærer, at der kommer fælles bindende miljøkrav i EU til store fyringsanlæg. Det er anlæg med en indfyret effekt på 50 megawatt og derover, dvs. store kraftværker og offshoreanlæg.

Der er allerede minimumskrav til fyringsanlæggene i direktivet. BAT-konklusionerne skærper på flere områder grænseværdierne for udledninger af forurenende stoffer til luft. Det gælder for NO_x, SO₂ og partikler. Desuden kommer der grænseværdier for flere nye stoffer, f.eks. klorbrinte, fluorbrinte og kviksølv. Som noget nyt fastsættes krav til NO_x fra fyringsanlæg på offshoreplatforme.

Ud over skærpelser af grænseværdier indføres der også krav om miljøledelse, og endelig bliver kravet til målinger mere omfattende, end hvad der er praksis i dag.

FO De danske fyringsanlæg præsterer generelt godt på miljøområdet i forhold til andre EU-lande, og de fleste lever allerede i dag op til de emissionsniveauer og mål for energieffektivitet, som er indeholdt i forslaget. Derfor kan BAT-konklusionerne stille de danske anlæg bedre i konkurrencen på den internationale elbørs i forhold til de udenlandske fyringsanlæg, som i højere grad forventes at skulle investere i ny rensningsteknologi.

Nogle få danske anlæg vil som følge af BAT-konklusionerne formentlig skulle installere røggasrensning og dermed få væsentligt forøgede udgifter. Direktivet giver mulighed for dispensation under bestemte betingelser. Det giver mening, for det er umuligt at lave ensartede krav, som passer til alle de mange tusinde store industrianlæg i EU, som direktivet omfatter.

Det vurderes, at de samfundsøkonomiske omkostninger af forslaget i Danmark vil være på 442-640 mio. kr. over en 30-årig periode.

Andre landes gennemførelse af BAT-konklusionerne indebærer imidlertid, at Danmark kan forvente samfundsøkonomiske miljøgevinster fra forbedret sundhedstilstand i befolkningen, så den samlede samfundsøkonomiske effekt af forslaget vurderes at være positiv for

Danmark. Det skyldes, at luftforurening er et grænseoverskridende problem. Op mod 80 pct. af effekterne af luftforureningen i Danmark skyldes udenlandske kilder.

En vedtagelse af BAT-konklusionerne vil desuden kunne give en positiv gevinst for danske leverandører af miljøteknologi.

Udarbejdelsen af forslaget til BAT-konklusioner er løbende blevet fulgt af et dansk partnerskab, som Miljøstyrelsen har stået for. Der har været bred deltagelse af såvel virksomheder som organisationer, herunder Dansk Industri, Dansk Energi og Danmarks Naturfredningsforening.

Branchen udtrykker tilfredshed med processen med udarbejdelse af BAT-konklusionerne. Samlet set vil forslaget få erhvervsøkonomiske konsekvenser for enkelte anlæg, samfundsøkonomiske konsekvenser og store miljø- og sundhedsmæssige gevinster, både for Danmark og for resten af EU.

Ud fra en samlet vurdering af forslagets konsekvenser for Danmark og for branchen agter regeringen at stemme for forslaget den 28. april 2017.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Mellempfolkeligt Samvirke (B 74 om til trædelse af CETA-aftalen med Canada)

Formanden bød velkommen til Mellempfolkeligt Samvirke, som var repræsenteret ved

Helle Munk Ravnborg, forkvinde for Mellempfolkeligt Samvirke og seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier, hvor hun forsker i vandforvaltning.

Steen Folke, medlem af Rådet for Mellempfolkeligt Samvirke og tidligere bestyrelsesmedlem. Pensioneret udviklingsforsker.

Helle Munk Ravnborg: Mellempfolkeligt Samvirke er en lokalt forankret folkelig organisation i Danmark, der gennem ActionAid er globalt forbundet og aktiv i lande over hele kloden. Vi arbejder for mellempfolkelig forståelse og for en global bæredygtig udvikling. Vi er derfor meget optaget af 2030-dagsordenen med de 17 verdensmål og af, at Danmark og hele verden skal gøre sit for, at den dagsorden bliver virkeliggjort. Vi engagerer os i dette spørgsmål om international handel, fordi vi mener, at det er positivt og en naturlig del af det mellempfolkelige samvirke. Dog er vi bekymrede ved forestillingen om fri handel, for fri handel er en illusion – også når det gælder den 1.600 sider lange CETA-aftale. International handel er og skal være reguleret, og Danmark bør som land, og I bør som politikere tage stilling til, hvem der skal regulere, og hvem reguleringen skal gavne og dermed også, hvem der beslutter, hvem der skal regulere, og hvordan reguleringen skal foregå.

Netop derfor er vi bekymrede over den CETA-aftale, som nu foreligger, og som der er lagt op til en ratificering af i Folketinget. Aftalen risikerer i vores optik at få negative effekter for miljøet, sundheden og demokratiet. Ifølge Kommissionens egen rapport ser det også ud til, at den heller ikke vil bidrage noget videre til den vækst, der ellers bliver talt så meget om - 0,03 pct. siger beregningerne. Man skal altså have den store regnemaskine frem; ikke fordi tallet er stort, men fordi det har mange decimaler. Selv om aftalen kan give visse fordele, særlig for enkelte store virksomheder, er det svært at få øje på den samfundsmæssige gevinst for samfundet som helhed.

Vi mener, at det reguleringssamarbejde, som aftalen indeholder, kan føre til sænkede standarder på en række områder, bl.a. fødevarer og kemikalier, hvor EU har højere standarder end Canada. EU's vigtige forsigtighedsprincip bliver også truet af aftalen. Det kan f.eks. handle om hormonbøffer og gmo'er.

Vi er ikke modstandere af tekniske harmoniseringer, der kan lette handel på en række områder. Men spørgsmålet om, hvad der er teknisk, og hvad der undergraver standarder, som er vigtige for miljø, arbejdsmiljø og sundhed, er et spørgsmål, der er åbent for fortolkning og forhandling. I vores øjne er det ikke rimeligt, at handelsmæssige hensyn har forrang og behandles, før forslag til regulering forelægges for demokratisk valgte forsamlinger.

Vi anerkender, at der i sidste øjeblik, inden CETA-aftalen var kommet helt på plads, blev gjort nogle mindre fremskridt på det mest kontroversielle område, nemlig det, der handler om tvistbilæggelse. Den tidligere ISDS-model blev erstattet af ICS'en, altså Investment

Court-systemet. Det bliver nu fremstillet som en slags domstol, men det har ikke den soliditet, som europæiske domstole har. Det har bl.a. den tyske dommerforening påpeget. Kommissionen erkender det sådan set også og lover nu en øjeblikkelig yderligere gennemgang af tvistbilæggelsesordningen. Det er bekymrende og samtidig afslørende, når man efter 5 års forhandlinger stadig ikke har kunnet klargøre, hvad den foreslåede ordning indebærer. Det burde få os til at tænke os om en ekstra gang, at vi ikke kan sige præcis, hvad ratificeringen vil være en ratificering af.

Under alle omstændigheder finder vi det urimeligt, at udenlandske selskaber med virksomhed i Canada, USA og Mexico skal kunne anlægge sager mod europæiske stater og mod EU ved disse tribunaler, hvis der indføres lovgivning eller anden regulering, der forringer selskabernes profitmuligheder. EU og medlemsstaterne kan risikere at blive idømt store million- og endog milliardbøder i sådanne sager. Canada har flere gange været ude for dette i forbindelse med tilsvarende bestemmelser under NAFTA. Alene truslen om at anlægge sådanne sager kan få regeringer rundt om i Europa – og i Canada for den sags skyld – til at være lidt mere tilbageholdende med at lave den regulering, som deres befolkning har krav på, og som de måske også selv ville mene var den mest hensigtsmæssige. Vi kan henvise til sagen om Vattenfall, hvor man har holdt sig tilbage med at lave den regulering, som man egentlig havde på tegnebrættet.

Derfor må vi spørge: Har EU og Folketinget ikke tillid til, at europæiske domstole kan afgøre den slags tvister allerede i dag på fuldt betryggende vis for alle parter? Og er der grund til at europæiske domstole ikke vil behandle udenlandske selskaber fair?

Det kan vise sig at være virkelig nødvendigt med det ekstra lag i CETA-handelsaftalen, som på mange måder ikke har meget med handel at gøre. Aftalen indeholder rigtig mange pæne ord om, at den skal gøre alt muligt godt for miljøet, arbejdsmiljøet og sundheden, men det meste er uforpligtende, og der tages ikke højde for de reelle risici. Det understreges også, at retten til at regulere bevares, og det anfægter vi ikke. Men hvis man insisterer på at bruge den ret, kan det blive rigtig kostbart, og det er vi ikke sikre på, at der vil være villighed til at gøre. Derved mister man reelt en ret.

Vi vil derfor opfordre Folketingets partier til at granske CETA-aftalens indhold nøje med vægt på to punkter, nemlig reguleringssamarbejdet og det såkaldte Investment Court System.

Vi vil på det kraftigste anbefale, at I stemmer nej til at ratificere den aftale, der ligger på bordet nu.

Jacob Ellemann-Jensen var uenig i stort set alt, hvad delegationen havde sagt. Frihandel var efter hans mening uden tvivl det, der havde bibragt Europa den største velstandsstigning inden for de seneste 20-25 år. Mistolkede han deputationens budskab, når han hørte dem give udtryk for, at frihandel i sig selv ikke er værd gavnlige for væksten? Og handlede modstanden mod tvistbilæggelsesmekanismer om, at det er domstole, der skal tage stilling

til tvisterne, eller om, at virksomheder, der foretager investeringer i et andet land, ikke skal have beskyttelse af den investering?

Peter Hummelgaard Thomsen sagde, at Europaudvalget bevidst havde valgt at have en længere sagsbehandlingstid af CETA-aftalen for netop at kunne give så meget rum for debatten som muligt. Den skulle deputationen have tak for at deltage i. Han forstod deputationens holdning til tvistbilæggelsesmekanismen, men tilhørte dem, der glædede sig over, at ICS'en er langt bedre end den første ISDS-model, idet der nu ikke er tvetydighed om kompetencerne. Han forstod egentlig også deputationens undren over, at domstolene ikke selv skulle kunne klare det i de enkelte medlemslande og ville gerne knytte en kommentar til det. I Folketinget havde man netop samme dag været igennem tredjebehandlingen af Europol-aftalen og helt tilbage under valgkampen sagde repræsentanter for Folkebevægelsen mod EU og fra Enhedslisten, at man ikke kunne overlade kompetence, fordi man ikke kan stole på de andre europæiske landes domstole – og navnlig ikke de sydeuropæiske og de østeuropæiske. Når det handlede om handel, kunne man så pludselig godt stole på de domstole. Han delte Jakob Ellemann-Jensens synspunkt om, at frihandel er godt, da det er med til at udbrede demokrati og skabe vækst, og mente, at aftalen var langt mere progressiv end de bilaterale aftaler, der var indgået tidligere. Det ændrede dog ikke ved, at man skulle have en sund skepsis over for sådanne aftalers indhold. Var deputationen ikke enig i, at aftalen var progressiv i den forstand, at der var indskrevet lønmodtagerrettigheder og henvisninger til ILO-konventioner, ligesom der i højere grad var taget hensyn til forbrugerrettigheder og til EU's forsigtighedsprincip?

Helle Munk Ravnborg mente, at fri handel ikke eksisterer – al handel og investering skal reguleres. Selvfølgelig skal man ikke lægge hindringer i vejen for handel, og fri handel er på den måde godt, men produkter kommer med investorer i ryggen. Derfor skal handel reguleres. Den regulering bunder i en politisk debat, som man har og vil blive ved med at have, om, hvilke hensyn man gerne vil tage som samfund som helhed, og hvordan fordelene ved handel skal fordeles. Virksomheder skal selvfølgelig have sikkerhed for deres investeringer. Man må fremlægge nogle præmisser for investeringer i et andet land, og hvis de præmisser ændrer sig, skal man finde ud af, hvordan man så kan få det til at fungere bedst muligt. Den instans, som nu stod for at skulle afgøre sager, var ikke god nok set fra borgernes vinkel – men det var trods alt en forbedring fra det tidligere ISDS-system.

Steen Folke sagde, at der ikke var foretaget sammenlignende studier med andre handelsaftaler, og at man derfor ikke havde en definitiv mening om, hvordan aftalen var i forhold til andre aftaler. Mere principielt kunne man sige, at en række aftaler, der var indgået tidligere, i hans øjne heller ikke var gode nok. CETA-aftalen var måske bedre, men havde ikke den rigtige balance. Aftalen var indrettet således, at ikke mindst store multinationale canadiske og amerikanske virksomheder kunne drage store fordele af den. De havde presset på for at få aftalen igennem, idet det for dem er særlig interessant med en voldgiftsret, hvor selskaber kan anlægge sager mod stater. Mellempolitisk mente dog, at det var med til at undergrave nogle rettigheder i forbindelse med den demokratiske behandling af sagerne – både fordi domstolene er uden for det normale domstolesystem, og fordi der er

et reguleringssamarbejde, der træder i kraft, inden sagerne bliver forelagt demokratiske
forsamlinger – det være sig Parlamentet, Folketinget etc.

Mødet sluttede kl. 12.18